

POSUDEK

na diplomovou práci Bc. Lucie Fialové

Franc Ksaver Meško a recepcce jeho díla v české literární kultuře

(ÚHV, FF Univerzita Pardubice, Pardubice 2017, 112 stran)

Diplomová práce Bc. Lucie Fialové se věnuje překladům a přijetí děl slovinského spisovatele France Ksavera Meška (1874–1964) v českém prostředí a pokouší se komplexním způsobem objasnit, proč patřil autor k nejpřekládanějším slovinským tvůrcům do češtiny, jaké byly okolnosti a jaká byla motivace vzniku těchto překladů.

Ve třech úvodních kapitolách je nastíněn stav dobový literárního pole ve Slovinsku a v českých zemích, přiblížena je Meškova osobnost a jeho tvorba v kontextu dějin slovinské literatury od přelomu 19. a 20. století dále. Ve čtvrté kapitole diplomantka podává přesné informace o překladech Meškových děl a dochází k zjištění, že v období před první světovou válkou výrazně převažují časopisecké překlady, zatímco k výraznému nárůstu počtu knižních překladů dochází až v meziválečném období s těžišťem v desetiletí 1926–36 (12 z celkových 17 knižních překladů, navzdory cézuře způsobené pravděpodobně dopady světové hospodářské krize). Poněkud nešťastně nazvaná se mi jeví jinak dobře zpracovaná pátá kapitola – *Instituce pomáhající budování nejen česko-slovinským stykům a ke výuce slovinštiny* – bez ohledu na nesprávný použitý pád by se jistě dal najít jednodušší titul (např. *Institucionální zájem/podpora česko-slovinských vztahů*). V šesté a sedmé kapitole autorka představuje jednotlivé překladatelské osobnosti, které do českého prostředí uvedly díla F. Ks. Meška, Nesporným přínosem předloženého spisu je zpracování a využití korespondence mezi českými překladateli a slovinským autorem (přes 130 dopisů), která je uložena v krajském archivu ve slovinském Mariboru. Pro úplnost pojednání to bylo nezbytné a diplomantka si za tuto činnost zaslouží pochvalu, neboť práce s archivními materiály není vždy vděčná a v diplomových pracích rozhodně není samozřejmostí. Přímé i nepřímé citace z dochované korespondence práci oživují a dávají čtenáři možnost hlouběji nahlédnout do česko-slovinských literárních styků a udělat si konkrétnější představu o reálně podobě kontaktů mezi autorem a překladateli. Diplomantka neopomenula ani nakladatelské a vydavatelské souvislosti Meškových překladů, charakterizuje jednotlivá nakladatelství a jejich produkci, z prezentovaných nákladů, cen knih a výše tehdejších výdělků si rovněž můžeme udělat představu o dostupnosti překladů pro čtenáře. Hodnotnou součástí práce je potom závěrečné pojednání o recenzním ohlasu překladů Meškových děl v dobovém českém tisku.

Důkladněji mohl být dle mého názoru zpracován závěr práce, v němž by se jistě jednotlivá zjištění dala prezentovat přesnějším způsobem, ale podstatné je, že diplomantka dospěla k odpovědi na základní výzkumnou otázku své magisterské práce a mohla svými slovy konstatovat, že v případě českých překladů F. Ks. Meška se jedná o recepci podmíněnou danou dobou (snaha – vyjádřená i politicky a institucionálně – nově vzniklé ČSR o posílení

kontaktů se slovanskými státy) a konkrétním prostředím (primárně okruh katolické inteligence a katolického čtenářstva, obzvlášť na Moravě, případně okruh odborníků a spolků orientovaných na československo-jihoslovenské vztahy). O pozornosti autorky a jejím bedlivém vnoření do celé problematiky svědčí fakt, že se jí podařilo odhalit drobný nedostatek (viz s. 80) v jinak pečlivě zpracované a cenné bibliografii knižních překladů ze slovinštiny Petra Mainuše. Práce je vhodně doplněna soupisem zjištěných ohlasů Meškových děl v českých časopisech a také menší obrazovou přílohou.

Větší pečlivost mohla být naopak věnována závěrečné korektuře textu, neboť jazyková a stylistická stránka práce nabízí zřejmě největší prostor pro případné připomínky, což je u jinak poměrně kvalitně zpracovaného tématu škoda. Opomenuli různá přehlédnutí, nechtěné elipsy či vyšínutí z větné vazby, musím diplomantce vytknout především zcela nedůsledné rozlišování pomlčky a spojovníku (správně píšeme *Rakousko-Uhersko, filozoficko-teologický, 1840–1902*, nikoli *Rakousko – Uhersko, filozoficko - teologický, 1840-1902*) či nevhodné mísení tvarů přípony *-ismus* (ta považována za základní podobu)/ *-izmus* (např. na s. 5). Pozor také na výraz *Slovanstvo*, který píšeme s velkým počátečním písmenem. Opatrný bych byl s používáním českého exonyma *Slovinský Hradec* (slovincky *Slovenj-Gradec*). Je sice uvedeno v Indexu českých exonym, ale slabým tiskem, což signalizuje, že jeho přijetí není stabilní a můžeme se domnívat, že jeho výskyt bude omezen zejména na starší historiografické práce. Větší přehlednosti a srozumitelnosti práci by rovněž prospěl zápis názvů děl a periodik kurzivou, což je v odborných textech víceméně přijatým územ.

Z hlediska bibliografie a citací odpovídá text daným kritériím, autorka práce vždy okazuje na příslušné zdroje, i když se v několika případech formát zápisu bibliografického záznamu nepatrně liší a v ojedinělých případech mohla být opakovaná citace ze stejného zdroje nahrazena odkazem *tamtéž/ibidem*.

Dotazy do rozpravy u obhajoby práce:

- 1/ Z čeho plynulo množství časopiseckých i knižních překladů Meškových děl do češtiny v první polovině 20. století? Byly to pro literaturu zásadní estetické kvality?
- 2/ Jak se ve své době ve slovinské literární vědě označoval naturalismus?
- 2/ S jakým regionem dnešního Slovinska především je spjata osobnost F. Ks. Meška? Jakým způsobem je to připomenuto jeho obyvatelům a návštěvníkům?

Závěrem konstatujeme, že předložený spis Lucie Fialové i přes drobné připomínky splňuje veškeré nároky kladené na diplomovou práci, a mohu jej proto **doporučit k obhajobě** s návrhem hodnotit ji stupněm **velmi dobře**.

V Brně dne 25. ledna 2018

.....
Mgr. et Mgr. Michal Przybylski
oponent práce